

Verksamhetsplan med budget 2020

Samhällsbyggnadsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Vision och värdegrund	4
3 Mål, strategier och uppdrag.....	4
4 Budget.....	13
5 Organisation.....	16
6 Uppföljning.....	17
7 Intern styrning och kontroll	17

1 Inledning

Sedan urminnes tider har vårt län präglats av möten och möjligheter. En central geografisk punkt. Här möts inte bara vägar och vatten, utan även kunskap och utveckling. Ett logistiskt nav där det händer, där det pulserar av liv. I hjärtat av Sverige. Här ska alla ges möjlighet att leva i ett samhälle där vi tar hand om varandra, där vi andas frisk luft och är i naturen för rekreation. En framtid med en god och hållbar tillvaro för människor som lever och verkar här.

Förvaltningen regional utveckling, kännetecknas av att verksamheten tillsammans skapar drivkraft, engagemang och samverkan hos externa aktörer. Regional utvecklings verksamhetsfokus sker med avstamp i den regionala utvecklingsstrategin, som genomsyrar verksamheten inom samtliga områden. De tre övergripande målen, stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet, visar hur strategin kan bidra inom de tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk. I den regionala utvecklingsstrategin är perspektiven jämställdhet, barn och unga, internationellt samarbete och integration viktiga utgångspunkter för genomförandet.

Arbetet med utvecklingsfrågor är till för människorna som lever och bor i Örebro län, idag och i framtiden. Därför behöver Region Örebro län hela tiden ha klart för sig hur den utveckling organisationen vill åstadkomma faktiskt påverkar olika grupper av människor och hur den påverkar den miljö alla i länet lever i. Länets utmaningar är dock inte geografiskt isolerade. En hållbar regional tillväxt och utveckling kräver därför gränsöverskridande samarbeten. Länet behöver ta vara på globaliseringens möjligheter och samtidigt främja klimat och miljö i samspel med den regionala attraktiviteten och konkurrenskraften.

Förvaltning regional utvecklings arbete med genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin ska bidra till stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet.

En del av Region Örebro läns politiska verksamhet sker i samhällsbyggnadsnämnden som till sin hjälp har följande tjänstepersonorganisation: Energi och klimat och trafik- och samhällsplanering inom förvaltning regional utveckling.

Syftet med verksamhetsplan med budget för samhällsbyggnadsnämnden är att ange riktning för prioriterade uppgifter inom nämndens verksamhetsområde. Verksamhetsplan med budget för 2020 utgår från förutsättningar, inriktningar och mål som uttryckts i region fullmäktiges verksamhetsplan. Nämnden har i verksamhetsplan med budget 2020 konkretiserat effektmål, inriktningar och indikatorer. I samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsplan återfinns den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som en röd tråd som genomsyrar all verksamhet från effektmål och nämndmål till handlingsplaner och aktiviteter som leder till genomförande och måluppfyllelse.

RUS konkretiseras i ett antal handlingsplaner som till exempel det regionala energi och klimatprogrammet, det regionala trafikförsörjningsprogrammet, länsplanen för regional transportinfrastruktur och handlingsplan för bredband.

Utmaningarna är stora 2020. Nationella klimatmål ställer höga krav, utöver de mål som lagts fast i RUS:en och dess handlingsplaner. Detta ska ske samtidigt som åtgärder måste vidtas för att få en budget i balans.

En gemensam utgångspunkt i all verksamhet som bedrivs inom nämndens ansvarsområde är att skapa drivkraft, engagemang och samverkan hos externa aktörer.

Verksamhetsplan med budget 2020 vänder sig till politiker och tjänstepersoner inom Region län samt till länets invånare.

2 Vision och värdegrund

”Tillsammans skapar vi ett bättre liv” är Region Örebro läns **vision**.

Visionen är utgångspunkten för all verksamhet inom Region Örebro län. Alla som jobbar inom Region Örebro län är grunden till morgondagens utveckling – för invånarna, för medarbetarna och för länet. Alla bidrar var och en på olika sätt med engagemang och viktig kompetens. När organisationen styr mot samma mål bildas en kraft som driver utvecklingen i länet och skapar livskvalitet för alla människor som lever här.

Tillsammans kan vi göra skillnad. **Tillsammans skapar vi ett bättre liv.**

Arbete pågår med att ta fram en gemensam **värdegrund** som utgår från visionen. En gemensam värdegrund innebär att skapa en gemensam organisationskultur med önskade beteenden som leder organisationen i riktning mot visionen.

Nuvarande värdegrund gäller tills en ny är framtagen:

- Vi skapar förtroende genom att vara lyhörda, öppna, samspelade och engagerade i en utveckling för människornas bästa.
- Vi visar respekt för allas lika värde och delaktighet.
- Vi finns nära medborgarna under hela livet.
- Vi ser behoven hos varje person.

Stora delar av samhällsbyggnadsnämndens verksamhet riktar sig direkt till de som lever och verkar i Örebro län. Kollektivtrafik, serviceresor, samhällsplanering, bredbandstillgång och transportinfrastruktur är viktiga för att vi tillsammans ska kunna skapa ett bättre liv.

Samhällsbyggnadsnämndens arbete med att få budgeten i balans innebär att resurserna måste användas effektivt och att förändringar ska ske med lyhördhet och i samråd med kommuner och andra, även om det är nämnden som i slutänden bär ansvaret både beslutsmässigt och ekonomiskt. Utvecklingen av serviceresor skapar möjligheter till delaktighet och i det arbetet ska allas lika värde beaktas.

3 Mål, strategier och uppdrag

Energi och klimat

Region Örebro län har en ledande roll i att samordna, utveckla och driva det regionala energi- och klimatarbetet i länet. Arbetet genomförs med det regionala energi- och klimatprogrammet som grund och i samarbete med länsstyrelsen och andra privata och offentliga aktörer i länet.

Energi- och klimatprogrammet anger att Region Örebro län och den övriga offentliga sektorn ska vara en förebild på dessa områden. I hela samhället behövs det göras mer för att vi ska nå de nationella och regionala klimatmålen. En av utmaningarna finns inom omställning till en fossilfri transportsektor. Ett långsiktigt strategiskt arbete med hela transportutmaningen måste utvecklas inklusive biogasens möjligheter som drivmedel. Ett annat fokusområde är att öka energi- och resurseffektiviteten i nya och befintliga byggnader och företag. Att verka för att andelen förnybar energi ökar i länet är också ett viktigt område liksom att stödja en miljödriven näringslivsutveckling. Vidare måste bioekonomin och den cirkulära ekonomins möjligheter att bidra till hållbar tillväxt i länet stärkas. Den regionala utvecklingsstrategin och Energi- och klimatprogrammet kommer att styra de prioriteringar som måste till inom område energi och klimat. Under 2020 kommer även en handlingsplan för innovationer och skogsråvara i världsklass beslutas med syfte att utveckla den skogliga bioekonomin.

Region Örebro läns utvecklingsarbete inom energi och klimat är strategiskt, men också operativt. Den operativa verksamheten genomförs i huvudsak genom initiering, utveckling och genomförande av olika projekt i samverkan med andra aktörer i samhället för att främja resurseffektivitet och minskad klimatpåverkan. Ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete handlar om att främja samarbete och initiera samt delta i samverkan på flera nivåer i samhället, både lokalt, regionalt, nationellt och inom EU. Detta innebär också ett proaktivt påverkansarbete för att främja regionens intressen inom området.

Trafik- och samhällsplanering

Det påbörjade långsiktiga arbetet med att ha en ekonomi i balans inom samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde ska fortsätta. Region Örebro län ska fortsatt ha en allmän kollektivtrafik och serviceresor med hög kundnöjdhet. Den allmänna kollektivtrafiken ska ha fortsatt fokus på att säkerställa pendlandet i de starka stråken för ett hållbart resande och för att minska den negativa klimatpåverkan. Den allmänna kollektivtrafiken ska effektiviseras där resandet är lågt. Arbetet med biljettformer och ny zonindelning är en prioriterad fråga 2020. Det nuvarande Trafikförsörjningsprogrammet ska revideras i enlighet med denna inriktning. Arbetet med BRT (Bus Rapid Transit) tillsammans med Örebro kommun ska fortsätta.

Fokus på arbetet med serviceresor 2020 ligger på effektivisering och kostnadsreduceringar, utveckling av digitala tjänster och kvalitetssäkring.

Arbetet med samhällsplanering och infrastruktur utvecklas i enlighet med den regionala utvecklingsstrategin. Arbetet med en ny länsplan för regional transportinfrastruktur påbörjas 2020. Fortsatt arbete i enlighet med handlingsplanen för bredband. Region Örebro län ska i arbetet inom den storregionala samverkan och i påverkansarbetet mellanregionalt, nationellt och internationellt inom infrastruktur och logistik vara en stark kraft och samarbetspartner.

Storregionalt samarbete

Globaliseringen innebär ett allt större omvärldstryck på regionerna och länen. De storregionala sammanhangen och samarbetena är betydelsefulla för länet. Frågor som exempelvis rör infrastruktur och pendling, kompetensförsörjning och utbildningsmöjligheter samt klimatförändringar är inte längre enbart länsvisa utan behöver också hanteras över länsgränserna. Inom det regionala utvecklingsarbetet samverkar vi med Stockholm-Mälardalsregionen och andra angränsande regioner för att tillsammans vara konkurrenskraftiga på den globala marknaden. Region Örebro län är medlemmar i Mälardalsrådet, som är ett forum för samverkan i strategiska frågor för att främja utvecklingen av Stockholm-Mälardalsregionen. Inom ramen för Mälardalsrådets uppdrag pågår arbete inom både kompetensförsörjning och infrastrukturfrågor. Inom arbetet med EU:s strukturfonder så utgör Östra Mellansverige ett geografiskt område inom vilket fem län arbetar tillsammans för att utveckla och öka sin gemensamma tillväxt.

Internationellt samarbete

Region Örebro län tar en aktiv roll i internationellt samarbete, framför allt inom Europa, och har medlemskap i flera olika nätverk med direkt intresse för det regionala utvecklingsarbetet. Detta innebär också förbättrade möjligheter att söka extern finansiering för olika utvecklingsprojekt. Genom aktiv närvaro i Bryssel, via Central Sweden, och samverkan i olika europeiska nätverk får Region Örebro län och Örebro län värdefulla kontakter, breddar regionalt utvecklingsarbete samt får stöd i att påverka EU-politiken till regionens fördel.

Målet med Region Örebro läns internationella engagemang är att skapa förutsättningar för och ge ett mervärde till det regionala utvecklingsarbetet i genomförandet av prioriteringar och ansvarsområden i den regionala utvecklingsstrategin. Detta ska ske genom att i första hand tillvarata de möjligheter till delaktighet och inflytande som EU-medlemskapet ger. Genom att agera proaktivt mot EU:s institutioner ska Region Örebro läns internationella engagemang även gå ut på att bedriva ett fokuserat påverkansarbete som främjar länets intressen.

Region Örebro län påverkar aktivt EU-agendan utifrån länets förutsättningar. De övergripande mål som gäller för det europeiska samarbetet ligger till grund för såväl den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och stärkt attraktionskraft som för arbetet med EU:s strukturfonder. Även den regionala utvecklingsstrategin tar sin utgångspunkt i detta. De övergripande mål som gäller för det internationella arbetet, Agenda 2030, de globala målen för hållbarhet, har blivit alltmer framträdande och länets regionala utvecklingsstrategi tar även avstamp i dessa mål.

Under 2020 ska Region Örebro län bidra i programmeringsarbetet inför nästa programperiod 2020-2027.

Perspektiv:

3.1 Invånare och samhälle

Perspektivet invånare och samhälle beskriver dels de viktigaste målsättningarna för Region Örebro läns verksamheter för att invånarnas behov ska tillgodoses på bästa sätt, dels hur Örebro läns utvecklingsförutsättningar ska tas tillvara.

Effektmål:

Effektmål nr 7. Länets invånare och de som verkar i Örebro län har stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet.

Indikatorer

Utsläpp av växthusgaser ska minska.

Energianvändning i Örebro län ska bli effektivare.

Kvaliteten i den allmänna kollektivtrafiken ska öka i jämförelse med 2019, andelen resenärer nöjda med den senaste resan enligt Nöjd Kund Index, NKI.

Kvaliteten i servicetrafiken ska öka i jämförelse med 2019, andelen resenärer nöjda med den senaste resan enligt Nöjd Kund Index, NKI.

Mål:

Region Örebro län har ökat sin förståelse för och har påverkat EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Indikatorer

Antal remissvar, konsultationer och andra insatser som regionen spelat in för att påverka EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Antal informationstillfällen till de politiska församlingarna och till tjänstemännen i Region Örebro län

Antal initiativ/samarbeten sprungna ur internationella plattformar och nätverk

Strategi

Region Örebro län håller sig väl informerad om och uppdaterad i för regionen angelägna EU-frågor. Utifrån aktuell kunskap kan Region Örebro län vara med och göra inspel till EUs olika samråd i frågor med stor betydelse för regionen. Central Sweden, Region Örebro läns förlängda arm i Bryssel, har här en nyckelroll att bevaka och föra hem kunskap samt bistå på plats i Bryssel i det påverkansarbete som regionen gör. Under året kommer arbetet med att ta fram en internationell strategi för regionorganisationen att intensifieras.

Mål:

Territoriellt mål: I Örebro län är energin som används förnybar, energianvändningen är effektiv och nettoutsläppen av växthusgaser nära noll.

Indikatorer

Installerad solcellseffekt(MW) i länet jämfört med tidigare år.

Andelen fossiloberoende personbilar i länets fordonsflotta. Med fossiloberoende avses elfordon, laddhybrider, gas- eller etanoldrivna fordon.

Mål:

Verksamhetsmål: Region Örebro län skapar drivkraft, engagemang och samverkan för länets aktörer gällande förnybar energi, effektiv energianvändning och växthusgasutsläpp nära noll.

Indikatorer

Andel samverkansaktörer som anser att Region Örebro län skapar drivkraft, engagemang och samverkan.

Antal externa deltagare vid aktiviteter. Fördelning per kön ska redovisas.

Andel nöjda deltagare i externa aktiviteter.

Mål:

Verksamhetsmål: Region Örebro län har en regional fysisk planering som är tydlig och som bidrar till attraktiva boende miljöer i hela länet som skapar social och ekonomisk hållbarhet.

Indikatorer

Antal kommuner som har bostadsmarknad i balans ska öka i jämförelse med år 2019.

Socioekonomisk bostadssegregation på länsnivå.

Planerat bostadsbyggande i absoluta tal per kommun.

Mål:

Verksamhetsmål: Region Örebro län har en infrastrukturplanering som ger en fungerande infrastruktur och kommunikationer som möjliggör en hållbar utveckling.

Indikatorer

Antal döda och skadade i trafiken ska minska i jämförelse med år 2019.

Kilometer nya cykelvägar som färdigställda i länet.

Antal åtgärder på finmaskigt vägnät.

Mål:

Verksamhetsmål: Region Örebro län har en allmän kollektivtrafik som leder mot mål och funktioner i det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

Indikatorer

Resandeökning i procent inom den allmänna kollektivtrafiken jämfört med befolkningsutvecklingen i procent inom Örebro län.

Andel fossilfria drivmedel i allmän kollektivtrafik med buss.

Den allmänna kollektivtrafikens marknadsandel av de motordrivna resorna ska vara högre än 2019.

Antal hållplatser som tillgänglighetsanpassas.

Antal resor som görs med företagskort.

Antal företag som använder företagslösningar

Mål:

Verksamhetsmål: Region Örebro län har en servicereverksamhet som uppfyller uppdragsgivarnas krav.

Indikatorer

Andel resor som bokas digitalt.

Andel ansökningar som görs digitalt för färdtjänstresor.

Strategi

Samhällsplanering och infrastruktur

- Fysisk planering av frågor för genomförande av RUS/nationella/EU-mål samt för egen verksamhet
- Ta fram underlag för fysisk planering och bostadsförsörjning med regionalt perspektiv samt vara plattform för diskussioner med ett regionalt perspektiv som t.ex. TobinsQ och ArenaRÖP
- Aktivt driva arbetet med genomförande av länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029.
- Aktivt arbete i storregionalt samarbete kring transportinfrastruktur
- Aktivt deltagande i arbete med planering av nationell transportinfrastruktur
- Påverkansarbete på EU och nationell nivå enligt utkast till handlingsplan
- Ta fram underlag för länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033

Allmän kollektivtrafik

- Översyn och förändringar av den allmänna kollektivtrafikens utbud för att skapa en effektiv trafik med de ekonomiska ramar som finns till förfogande.
- Besluta om ambition och inriktning för den allmänna kollektivtrafiken genom att ta fram ett nytt Trafikförsörjningsprogram.

- Fortsätta planering och åtgärder för genomförande av BRT
- Förenkla för resenärerna att köpa och få information genom *Digitala resan*
- Locka fler att oftare använda den allmänna kollektivtrafiken genom att fullfölja marknadsplanen.
- Handlingsplan för regional tågtrafik ska genomföras
- Förenkla för resenärerna genom att införa nya zoner och biljetterformer
- Utveckla operativ och strategisk samverkan med kommunerna

Serviceresor

- Kundanpassade system för information och bokning.
- Samverkan med kommunerna om regelverk mm (internt).
- Dialog med uppdragsgivare för att tydliggöra deras krav.
- Ambitioner i Trafikförsörjningsprogram.
- Utveckla dialog mellan olika målgrupper.
- Jobba med kvalitet och kundnöjdhet – bland annat genom kundundersökningar.
- Utveckla samverkan med trafikföretagen.

Uppdrag:

Att fortsätta genomföra åtgärder för det finmaskiga vägnätet (uppdrag 44 2019)

Uppdrag:

Besluta om nytt trafikförsörjningsprogram.

Effektmål:

Effektmål nr 9. Länets invånare och företag har tillgång till bra digitala tjänster utifrån deras behov.

Indikatorer

95 procent av alla hushåll och företag har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.

Ett ökat utbud av e-tjänster.

Andel med bredband med minst 100 Mbit/s:

- Totalt
- Fördelat mellan tätort och landsbygd
- Fördelat mellan hushåll och företag

Andel med fiber med minst 100 Mbit/s:

- Totalt
- Fördelat mellan tätort och landsbygd
- Fördelat mellan hushåll och företag

Antal kommuner som uppnått indikatorn om 95 procent.

Strategi

- Ökad samverkan i bredbandskoordinatorsuppdraget
- Skapa förutsättningar för arbetet med ett nytt stödsystem för bredband med en ny roll för Region Örebro län.

Perspektiv:

3.2 Process

Perspektivet process beskriver strategier för Region Örebro läns arbetsmetoder och arbetsprocesser för att målen i perspektivet invånare och samhälle ska kunna uppfyllas. Strategierna beskriver ett långsiktigt övergripande tillvägagångssätt för hur effektmålen ska uppnås och anger inriktningen för hur verksamheten ska utföras.

Kvalitet och utveckling

Strategier inom kvalitet och utveckling

- Att kontinuerligt och systematiskt arbeta med ständiga förbättringar.
- Att vara en kunskapsorganisation som ständigt utvecklas.
- Att ha goda relationer både inom Region Örebro läns verksamheter och med kommuner, andra regioner, universitet, civilsamhälle och övriga externa aktörer både lokalt, nationellt och internationellt.

Region Örebro län är utpekad av regeringen som regional utvecklingsansvarig i Örebro län. I förordningen beskrivs uppdraget som att:

- Ansvara för framtagande av en regional utvecklingsstrategi
- Samordna genomförandet av densamma
- Följa upp målen i strategin och rapportera till regeringen
- Ansvara för ett systematiskt lärande i länet

Bland annat ska den organisation som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet samordna insatser för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Ansvarig organisation är också skyldig att följa utvecklingen i länet och analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet. Arbetet ska ske löpande, systematiskt och långsiktigt.

I den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020, poängteras vikten av ett aktivt och systematiskt lärande i det regionala tillväxtarbetet. Regionala lärandeplaner syftar till att öka och skapa ett systematiskt lärande och bör bland annat uppdateras regelbundet, ha ett långsiktigt perspektiv och en tydlig ambitionsnivå.

En beskrivning av helheten och hur olika delar hänger ihop och påverkar varandra är ett steg för att öka förståelsen, tydliggöra olika aktörers ansvar samt öka delaktigheten. En aktiv ledning, infrastruktur för uppföljning och utvärdering samt en plan för kommunikation och samverkan gör att det finns möjligheter för god systematik i lärandet.

En viktig del i lärandet är att träffas, utbyta erfarenheter och samarbeta i relevanta frågor. Detta gäller såväl internt inom organisationen, som mellan olika regionala aktörer, men också nationellt med andra regioner samt internationellt och då framförallt inom EU.

Inom förvaltning regional utveckling sker detta kvalitetsarbete inom ramen för arbetsgruppen Forum för genomförande.

Digitalisering

Strategier inom digitalisering

- Att förändra arbetssätt genom ökad användning av digitala lösningar.

Hållbar utveckling

Strategier inom hållbar utveckling

- Att aktivt samverka och kommunicera kring hållbar utveckling.
- Att skapa en tydlig förankring och känna ansvar i linjeorganisationen.
- Att kontinuerligt arbeta för att nå målen i Program för hållbar utveckling.

Samhällsbyggnadsnämnden kommer fortsätta arbetet med att jämställdhetsintegrera och hållbarhets-säkra handlingsplaner inom ramen för genomförande av den regionala utvecklingsstrategin. Vidare ska arbetet med att implementering resehierarkin fortsätta inom nämndens ansvarsområde. En större andel resfria möten ska genomföras.

Regional utvecklingsstrategi

Strategier inom regional utvecklingsstrategi

- Att bidra till att nå RUS målsättningar.
- Att samordna insatser för genomförandet av RUS i samverkan med länets kommuner och övriga externa aktörer.

Förvaltningen regional utveckling har samordningsansvar för genomförande av den regionala utvecklingsstrategin. Verksamheten inom samhällsbyggnadsnämnden arbetar med genomförandet utifrån framtagna handlingsplaner.

Mål:

Region Örebro län har ett regionalt ledarskap som skapar tillit, förtroende och ett gemensamt lärande hos länets aktörer.

Indikatorer

Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har mål och prioriteringar som kopplar till RUS, i sin verksamhetsplan ska öka.

Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har högt förtroende för Region Örebro län i rollen som regionalt utvecklingsansvarig ska öka.

Andel organisationer som använder statistik och underlag kopplat till RUS, för uppföljning och/eller nya beslut ska öka.

Mål:

Handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS integrerar viktiga perspektiv som jämställdhet, barn och unga, internationellt samarbete samt integration.

Indikatorer

Andel handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS som är jämställdhetsintegrerade ska öka.

Andel handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS som har integrerat perspektiven barn och unga, internationellt samarbete samt integration, där det är relevant, ska öka.

Perspektiv:

3.3 Resurs

Perspektivet resurs beskriver hur medarbetarnas kompetenser tas tillvara och utvecklas inom ramen för en hälsofrämjande arbetsplats. Kompetensförsörjningen ska säkerställas för att Region Örebro läns uppdrag kan genomföras. Region Örebro län ska också genom ständiga förbättringar och kostnadseffektiva lösningar hushålla med tillgängliga resurser för att skapa en ekonomi som ger handlingsfrihet.

Nämnden har inte arbetsgivaransvaret utan det ligger hos region styrelsen. Nämnden är emellertid angelägen att bidra till arbetet inom område HR/attraktiv arbetsgivare. Region Örebro län kommer under 2020 bland annat ha fortsatt fokus på arbetet med kompetensförsörjning och ledarskapsfrågor.

Nämnden har ett faktiskt underskott i ekonomin även om resultaträkningen i budgeten visar ett nollresultat. Det ekonomiska underskottet återfinns inom Område trafik- och samhällsplanering, Område energi och klimat har en budget i balans.

En handlingsplan för budget i balans inom Område trafik- och samhällsplanering har arbetats fram under 2019 och har beslutats på nämndmötet i oktober. Utöver de åtgärder som arbetats fram i handlingsplanen har verksamheten förhållit sig till de av region fullmäktige beslutade ekonomiska förutsättningarna. Områdena beaktar kostnadsrestriktivitet inom rörliga kostnader t.ex. utbildning, resor, konsultinköp. Att inte återbesätta pensionsavgångar eller förlänga visstidsanställda samt prioritering av vilka aktiviteter som ska genomföras sker kontinuerligt.

För att mäta åtgången av resurser och att dessa används på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt föreslås nedan indikatorer. Indikatorerna inom resurs är inriktade på Region Örebro läns behov av att följa upp sin verksamhet.

Indikatorer

- Fyllnadsgrad inom den allmänna kollektivtrafiken ska öka i jämförelse med 2019.
- Biljettintäkterna för allmän kollektivtrafik ska öka mer än kostnaderna
- Kostnadsförändringar inom serviceresor exklusive index

Effektmål:

Effektmål nr 10. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser och bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.

Indikatorer

HME – Hållbart medarbetarengagemang ska öka i jämförelse med tidigare medarbetarenkät.

AVI – Attraktiv arbetsgivarindex ska öka i jämförelse med föregående år.

Jämix – Jämställdhetsindex ska öka i jämförelse med föregående år.

Frisktalet ska förbättras i jämförelse med föregående år.

Personalomsättning, externt och intern, ska redovisas. Det ska minska i jämförelse med föregående år.

Resultat av avslutningssamtal ska redovisas systematiskt i temaområden.

Effektmål:

Effektmål nr 11. Region Örebro läns har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Indikatorer

Styrelsen och nämnderna redovisar ett resultat i balans.

Uppdrag:

Nämnden får i uppdrag att fullfölja och genomföra beslutad ekonomisk handlingsplan i syfte att nå ekonomisk balans. Handlingsplanen ska vara omsatt i konkreta, hållbara och långsiktiga åtgärder och kan avse både kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar. Uppföljningen av åtgärderna ska beskrivas med ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser. Uppföljning av handlingsplanerna ska vara en del av nämndernas del- och årsrapportering till regionstyrelsen.

Område trafik- och samhällsplanering har under stora delar av 2019 arbetat intensivt med att ta fram handlingsplan för budget i balans 2.0. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade handlingsplanen på nämndmötet i oktober. Åtgärderna och arbetsmetoderna som presenteras i underlaget innebär att beslut kommer att behöva fattas successivt av nämnden i takt med att ny trafik ska tilldelas. Åtgärderna är långsiktiga och kommer ge en successiv effekt. Målet är en budget i balans år 2025.

Handlingsplanen kommer att följas upp löpande av området och presenteras vid delårsrapportering och i takt med att beslut om åtgärder fattas av nämnden.

4 Budget

4.1 Ekonomiskt utgångsläge och utveckling

Nämndens ekonomiska resultat 2019 enligt beslutad delår 2 prognos, visar ett underskott om ca -16,4 mkr. Det prognostiserade resultatet innehåller mer långsiktiga åtgärder i enlighet med den under 2017 beslutade handlingsplanen för budget i balans 1.0. Under 2019 ingår även effekter av engångskaraktär som en effekt av neddragningarna som genomfördes i trafiken i enlighet med handlingsplanen. Den faktiska budgeten för 2019 var -19,4 mkr, den lägre prognosen beror av att nämnden har lägre tågst kostnader än budgeterat på grund av inställda turer som till viss del beror av banarbeten.

För 2020 och framåt är ekonomin ytterligare ansträngd då nämnden inte får någon kompensations för indexerade kostnadsökningar 2020 i och med beslutad noll uppräknings av regionbidraget. Nämnden har till största delen sina kostnader bundna i avtal som indexerats varje år. Detta innebär att det på kort sikt är svårt att reducera kostnadsmassan. Redan under hösten 2018 fattade nämnden beslut om en fortsättning på projektet budget i balans och under året har verksamheten inom trafik- och samhällsplanering jobbat fram ett förslag till handlingsplan 2.0 som fastställdes i nämnden i oktober 2019. Handlingsplanen är tagen med sikte på en budget i balans 2025. Den beslutade handlingsplanen innehåller förslag till åtgärder som omfattar en reduktion av kostnadsmassan på 57 miljoner kronor.

Budget 2020 innehåller en prisökning av biljettpiserna samt en förändring av taxestrukturen som totalt ger en intäktsökning på ca 8 procent. Intäktsutvecklingen och resandeutvecklingen under 2019 är positiv, vilket föranleder den förväntade framtida positiva utvecklingen. I den

långsiktiga budgeten från 2021-2023 ingår en taxehöjning om 4 procent.

Svealandstrafiken har under hösten 2019 tagit över ca 50 % av trafiken, dels stadstrafiken i Örebro, dels regiontrafik som utgår från depåerna i Örebro och Odensbacken. Trafikstarterna var ett stort jobb för Område trafik- och samhällsplanering, men den gick till största delen bra. Trafikområdet ser positivt på samarbetet med Svealandstrafiken och varefter tilldelning av trafikavtalen sker så ges större möjligheter att tillsammans utveckla och effektivisera trafiken i enlighet med de stråkutredningar som ingår i beslutad handlingsplan om budget i balans 2.0.

Ytterligare utmaning som tillkommit under hösten är det förslag som Örebro kommun tagit fram kring ny modell för vilka gymnasieelever som ska få ett gratis gymnasiekort. Om förslaget beslutas innebär det minskade intäkter om ca 9 miljoner kronor 2020 och ytterligare ca 9 miljoner kronor 2021. I presenterad budget ingår denna neddragning av intäkterna. Detta får även effekt på den beslutade handlingsplanen för budget i balans 2.0, som i nuläget omfattar enligt ovan kostnadsreducerande åtgärder om ca 57 miljoner kronor. Det kommer således att krävas ytterligare förslag på ca 18-20 miljoner kronor, för att nå en budget i balans 2025, mot bakgrund av Örebro kommuns förslag.

För nämnden ska nå en långsiktig hållbar ekonomi i balans kommer det att kräva politiska beslut och att verksamheten inom trafik- och samhällsplanering kontinuerligt arbetar med att optimera och effektivisera all verksamhet.

4.2 Budgeterat utfall 2020

Budgeten för samhällsbyggnadsnämnden 2020 innehåller stora utmaningar. Det är inom Område trafik- och samhällsplanering som utmaningarna återfinns. Kostnadsökningar inom trafiken, i form av indexregleringar på befintliga avtal samt uppstart av ny trafik i kombination med nolluppräknning, slår hårt mot ekonomin.

Områdena har varit restriktiva i sin budgetering av rörliga kostnader såsom konsultinköp, utbildning och resor. Lönekostnaden har beräknats i enlighet med avtal och innebär en lönekostnadsökning på ca två procent i helårseffekt. Budget nivån för personalkostnaden är dock lägre i budget 2020 jämfört prognos vid delår 2. Orsaken till detta är vakanta tjänster.

Viktigaste externa finansiären inom den allmänna kollektivtrafiken är de betalande resenärerna som sammanfattas i benämningen trafikintäkter. För 2020 höjs taxan med 8 procent, där ingår även förändringar i taxestrukturen. Området ser fortsatt positivt på den resandeutveckling som skett under 2019. Det här innebär en ökning av trafikintäkterna med ca 15,5 miljoner kronor i jämförelse med delår 2 prognosen. Intäktsbudgeten är således även för år 2020 offensiv och optimistisk. Den förutsätter att den positiva resandeutvecklingen håller i sig även kommande år.

Totalvolymen uppgår till 196,5 miljoner kronor. Intäkter från övriga betalande resenärer är skolresenärer i grund- och gymnasieålder. Volymen intäkter från den här gruppen uppgår till 95,9 miljoner kronor och är i nivå med det som prognostiserats för 2019. Dock har de 9 miljoner kronor i gymnasieintäkter tagits bort, men har volymmässigt ersatts med ökade intäkter för beställda skolskjutsar. Intäkter för beställda skolskjutsar ger dock ingen resultatpåverkan då de motsvaras av trafik kostnad. Övriga intäkter minskar som en effekt av förändrat modell för hyresdebitering av bussdepåer samt den uteblivna taxesubvention som Örebro kommun tidigare finansierat.

Trafikkostnad för den allmänna kollektivtrafiken är den största kostnadsposten och uppgår till 771,4 miljoner kronor, den kraftigaste ökningen jämfört med prognos delår 2 2019, härleds från stadstrafik, men ökning finns även inom regiontrafiken. Under 2019 övertog Svealandstrafiken 50 procent av trafiken och ny trafikstart innebär prisökningar och en viss "upphandlingseffekt". Prisökningen är större vid en trafikstart då nyinvesteringar i t.ex. nya bussar och utrustning sker. Indexutvecklingen har under 2019 varit lugnare och i budgeten för 2020 har vi räknat med 3

procent vilket då inkluderar bränslekostnaden. För den tilldelade trafiken till Svealandstrafiken, har dock en högre prisförändring beräknats mot bakgrund av uppstart av trafik i egen regi.

Område energi och klimat visar en budget i balans. Området är till största del finansierat via projektmedel, ca 80 procent, vilket medför en del utmaningar. En utmaning är att inom ramen för området kunna arbeta med mer strategiska frågor som rör hela verksamhetsområdet. Det blir problematiskt att klara detta när medarbetarna till så stor del är dedikerade till specifika projekt.

Nämndens ekonomi följs upp månadsvis med målsättningen att tidigt kunna fånga upp oförutsedda avvikelser.

Nämnden visar en budget i balans, men förutsättningarna för att uppnå detta är en optimistisk syn på kostnadssidan.

4.3 Ekonomiska nyckeltal

Procent	Budget 2020	Prognos 2019	Budget 2019
Lönekostnadsökningstakt	1,7	8,1	11,7

4.4 Resultatbudget samhällsbyggnad

Belopp i mnkr	Budget 2020	Prognos 2019	Budget 2019
Verksamhetens intäkter			
Trafikintäkter	196,5	181,0	181,3
Försäljning regional utveckling	342,2	304,3	289,6
Övriga intäkter	62,1	75	68,2
Summa intäkter	600,8	560,3	539,1
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-66,2	-67,3	-67,9
Trafikkostnad kollektivtrafik	-772,2	-725,3	-725,7
Trafikkostnad serviceresor	-245,9	-208,3	-194,3
Övriga kostnader	-40,4	-101,4	-76,4
Avskrivningar, inventarier	-9,3	-3,9	-4,3
Summa kostnader	-1 134,0	-1 106,2	-1 068,6
Verksamhetens nettokostnader	-533,2	-545,9	-529,5
Finansnetto	-0,3	-0,2	-0,2
Regionbidrag/- ersättning	533,5	529,7	529,7
Resultat	0,0	-16,4	0,0

4.5 Driftbudget samhällsbyggnad

Belopp i mnkr	Budget 2020		Prognos 2019	
	Omsätt-ning	Varav region-bidrag	Omsätt-ning	Varav region-bidrag
Område trafik och samhällsplanering	557,0		547,2	
Område energi och klimat	10,5		12,9	
Projekt	0,0		0,0	
Förvaltningsgemensamt		533,5	0,2	529,8
Summa	567,5	533,5	560,3	529,8

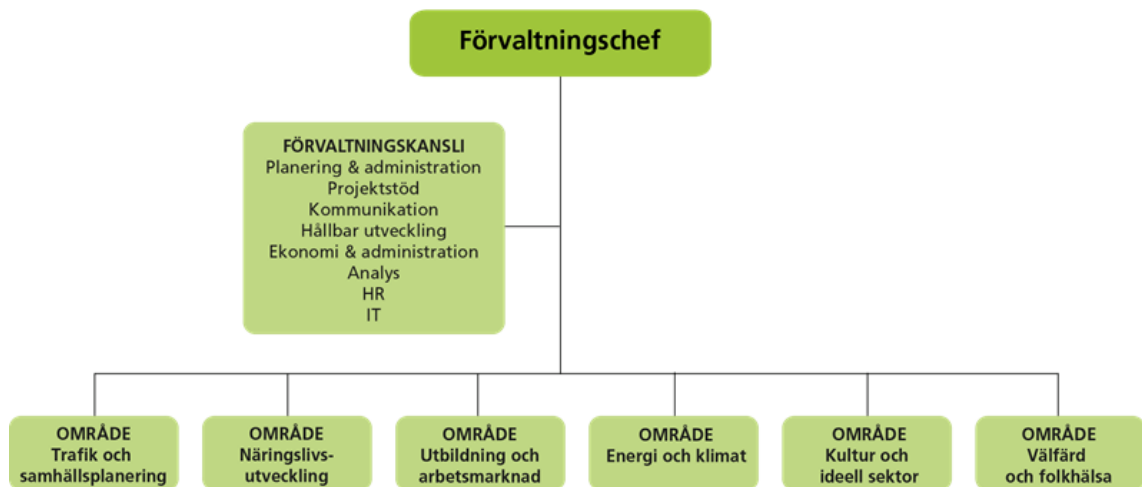
4.6 Investeringsbudget

Belopp i mnkr	Budget 2020	Prognos 2019	Budget 2019
Immateriella anläggningstillgångar			
Byggnadsinvesteringar			
Medicinteknisk utrustning			
It-utrustning			
Övrig utrustning	8,1	20,0	49,9
Summa	8,1	20,0	49,9

5 Organisation

Förvaltning regional utveckling består av 6 sakområden och ett Förvaltningskansli. Förvaltningens verksamhet är indelad i tre politiska nämnder. Regional tillväxtnämnd, samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden.

Till samhällsbyggnadsnämnden hör sakområdena energi och klimat och trafik- och samhällsplanering. Förvaltningskansliet hör organisatorisk till regional tillväxtnämnd, men ger stöd till hela förvaltningen.

2017-10-02

6 Uppföljning

Uppföljning av samhällsbyggnadsnämndens måluppfyllelse och resultat sker i delårsrapport 1 och verksamhetsberättelsen. I uppföljningen ingår även uppföljning av internkontrollplan med risker och åtgärder.

Det ekonomiska utfallet och årsprognos rapporteras månadsvis i periodrapporter.

7 Intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll (ISK) är en process som regionstyrelsen, nämnderna och verksamhetsledningarna har för att tillsammans upprätthålla en effektiv ledning och styrning av verksamheten. Processen ska säkerställa en ändamålsenlig och lagenlig verksamhet, det vill säga att verksamheten bedrivs i enlighet med de krav som ställs på verksamheten:

Intern styrning

- a) Att verksamheten fullgör sina föreskrivna uppgifter samt uppnår beslutade mål och uppdrag.
- b) Att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar.

Intern kontroll

- c) Att verksamheten följer de styrande dokument som Region Örebro län har beslutat samt lagar, förordningar, föreskrifter och avtal som gäller för verksamheten.
- d) Att redovisningen och uppföljningen av verksamheten och ekonomin är rättvisande och ändamålsenlig.
- e) Att informationssäkerheten är tillgodosedd utifrån kraven på konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet.

Förenklat kan man säga att den interna styrningen syftar till att "få bra saker att hända" för att verksamheten ska fullgöra/uppnå krav a-b och den interna kontrollen syftar till att "undvika negativa händelser" som kan leda till att verksamheten inte bedrivs i enlighet med krav c-e. Aktiviteter kopplade till den interna styrningen dokumenteras i nämndens verksamhetsplan och åtgärder kopplade till den interna kontrollen dokumenteras i internkontrollplanen som är del av verksamhetsplanen.

Den interna kontrollen ska vara tillräcklig enligt Kommunallagen (KL) 6 kap. 7 §. Med tillräcklig menas att processen för den intern styrning och kontroll ska vara ändamålsenligt utformad efter verksamhetens förutsättningar, art och omfattning. Nämnderna ansvarar för att verksamheten inom sina ansvarsområden bedrivs i enlighet med kraven samt att verksamheten inom sina ansvarsområden upprätthåller en tillräcklig intern styrning och kontroll. Vid uppföljningen av helår ska förvaltningar och nämnder göra en bedömning (ISK-bedömning) om den interna styrningen och kontrollen har varit tillräcklig. Regionstyrelsen gör sedan utifrån sin uppsiktsplikt en samlad bedömning i årsredovisningen.

7.1 Internkontrollplan

Internkontrollplanen består dels av regionövergripande risker med åtgärder som berör samtliga nämnder samt nämndspecifika risker med åtgärder.

Uppföljningen av IK-planen dokumenteras i delårsrapport samt i verksamhetsberättelsen. Resultatet av uppföljningen bereds i verksamhetsdialoger mellan förvaltningschef och regiondirektören.

Förklaringar till IK-planen nedan:

Verksamhet: Process/område.

Risk: Händelse som, om den inträffar kan leda till att verksamheten inte bedrivs i enlighet med krav c, d och e.

Åtgärd: Hur verksamheten vill hantera de risker som inte accepteras.

Verksamhet	Risk	Åtgärd
HR	Risken att systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) inte efterlevs.	Regionövergripande åtgärd: Varje chef ska säkerställa efterlevnaden av SAM utifrån de regionövergripande dokument som finns, och uppföljning ska ske i ledningsgrupper och i samverkansgrupper.
	Risken att underlag för utbetalning av lön och arvoden inte är korrekta.	Regionövergripande åtgärd: Skicka ut en påminnelse till ansvariga att kontroll av löneberäkningsresultat ska ske inför löneutbetalning.
	Risken att rekryteringsrutiner inte efterlevs.	Regionövergripande åtgärd: Informera alla chefer om betydelsen av referenstagning och konsekvenserna vid felrekrytering.
	Risken att representation hanteras felaktigt i verksamheten	<p>Besluta av förvaltningen framtagna riktlinjer för representation</p> <p>Implementera tillämpning av beslutade riktlinjer för representation</p> <p>Genomför slumpmässiga stickprovskontroller i verksamheten, för att följa upp tillämpningen riktlinjerna för representation</p>
Ekonomi	Risken att inköp görs utanför avtal.	Regionövergripande åtgärd: Upphandlingen genomför uppföljning inom utpekade avtalsområden, 1 Övergripande material och tjänster, 2 Fas-

Verksamhet	Risk	Åtgärd
		<p>tighet, 3 IT/Kommunikation, 4 Fordon, 7 Vårdrelaterad utrustning, textilier och hjälpmedel samt 8 Vårdrelaterat förbrukningsmaterial. Upphandlingen återkopplar till verksamheten om avtal inte följs.</p> <p>Verksamheten ska vidta åtgärder om avtal inte följs.</p> <p>Öka beställarkompetens samt tydliggöra och utveckla beställarorganisationen.</p>
	Risken att kontanta medel hanteras felaktigt.	Genomföra stickprovskontroll av kontantkassor i enlighet med rutin. Vidta åtgärder vid avvikelser.
Informationssäkerhet	Risken att verksamheten inte efterlever tillämplig dataskyddslagstiftning (GDPR och Patientdatalagen). Samt NIS-direktivet och lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.	Regionövergripande åtgärd: Säkerställa ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete. En förutsättning för arbetet är: att verksamheten på det sätt som är möjligt avsätter resurser för informationssäkerhetsarbetet, att all berörd personal ska ha god kunskap om och medverka till att följa regelverk för informationssäkerhet, att informationsklassa och riskbedöma vid inköp, upphandling och förändring som kan påverka informationssäkerheten.
		Regionövergripande åtgärd: Säkerställ att informationsklassning av IT-stöd som innehåller personuppgifter har genomförts i enlighet med riktlinje för informationsklassning. Dokumentnr434302. Rapportera vilka system som är informationsklassade och vilka som kvarstår att informationsklassa.
		Regionövergripande åtgärd: Informationsägare/objektägare ska säkerställa att identifierade informationssäkerhetsbrister åtgärdas.
Kvalitet och utveckling	Risken att verksamheten inte bedrivs i beaktande av intressenters krav och behov.	Regionövergripande åtgärd: Vid behov säkerställa ett arbetssätt för att identifiera intressenter, deras krav och behov samt vidta åtgärder som kan påverka tillfredsställelsen. Stöd: Definition av intressenter på intranätet samt riktlinje för Upprättande av intressentanalys Dokumentnr 449240.
		Regionövergripande åtgärd: Implementera ett processororienterat arbetssätt där behov finns. Stöd: Processororienterat arbetssätt på intranätet.
	Risken att arbetssätt/processer som inkluderar flera verksamheter inte samordnas.	Regionövergripande åtgärd: Identifiera och beskriv prioriterade arbetssätt/processer som krä-

Verksamhet	Risk	Åtgärd
		ver samordning mellan verksamheter. Stöd: Organisation för processledning och Systemkarta på intranätet.
Juridik	Risken att otillbörlig påverkan, muta/bestickning och korruption förekommer.	Regionövergripande åtgärd: Implementera ny riktlinje när denna är framtagen och beslutad.